

Unit – IV:
UEE Objectives programs & Challenges
(Credit 1)

4.1 Concept & objective of UEE

4.2 Critical Appraisal of Current status of UEE

4.3 Access, Enrollment, Retention and Achievement – UEE

4.4 Program of UEE – DPEP, SSA.

U E E objectives program and challengesU E E
उद्दिष्टे कार्यक्रम आणि आव्हाने

Universalisation of elementary education
प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण

Current status of universalisation of elementary education
प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाची सद्यस्थिती

District primary education programme DPEP
जिल्हा प्राथमिक शिक्षण कार्यक्रम DPEP

Sarva shiksha abhiyanssa सर्व शिक्षा अभियान

Universalization of elementary education

Elementary education has become a justifiable fundamental right. The provisions contained in the constitution of India., Insist on providing elementary education to all children.

*प्राथमिक शिक्षण हा न्याय्य मूलभूत अधिकार बनला आहे.
भारतीय राज्यघटनेतील तरतुदी., सर्व मुलांना प्राथमिक शिक्षण देण्याचा आग्रह.*

Meaning of universalisation of elementary education प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाचा अर्थ

Universalisation of elementary education is an educational terms refers to make education available to all children in the age group of 6-14 or in classes first to seven . It means the education for every child to complete stage of elementary or primary education either formal or non formal means of education. Here all children cover the children of every community, castes, creed, religions, handicapped, orphans or destitute and disadvantage group.

प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण म्हणजे 6-14 वयोगटातील किंवा इयत्ता पहिली ते सातवीपर्यंतच्या सर्व मुलांना शिक्षण उपलब्ध करून देणे हे शैक्षणिक संज्ञा आहे. याचा अर्थ प्रत्येक मुलासाठी प्राथमिक किंवा प्राथमिक शिक्षणाचा टप्पा पूर्ण करण्याचे शिक्षण म्हणजे औपचारिक किंवा अनौपचारिक शिक्षण. येथे सर्व मुले प्रत्येक समाज, जाती, पंथ, धर्म, अपंग, अनाथ किंवा निराधार आणि वंचित गटातील मुलांना समाविष्ट करतात.

Universalisation of Elementary Education in India

- Universalisation of Elementary Education (UEE) has been accepted as a national goal in India. Central and State governments are making strenuous efforts to achieve this goal.
- The Article 45 in the Directive Principles of State Policy in the Constitution mandated the State to endeavour to provide free and compulsory education to all children up to age fourteen in a period of ten years.

Stages of universalisation of elementary education प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाचे टप्पे

1. Universal provision *सार्वत्रिक तरतूद*
2. Universal enrollment *सार्वत्रिक नावनोंदणी*
3. Universal retention *सार्वत्रिक धारणा*

Importance of universalization of elementary education प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाचे महत्त्व

1. Eradication of poverty *गरिबी निर्मूलन*
2. Fostering economic progress *आर्थिक प्रगतीला चालना देणे*
3. Managing the growth of population *लोकसंख्येच्या वाढीचे व्यवस्थापन*
4. Creating clean and healthy environment
स्वच्छ आणि आरोग्यदायी वातावरण निर्माण करणे
5. There cannot be effective empowerment of our people without universal elementary education. *सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षणाशिवाय आपल्या लोकांचे प्रभावी सक्षमीकरण होऊ शकत नाही.*

Importance of universalization of elementary education

6. J.P. Naik an eminent educationist, our country has very appropriately observe," the progress of primary education is an index of the general, social and economic development of the country as a whole.

जे.पी. नाईक हे प्रख्यात शिक्षणतज्ञ, आपल्या देशाचे अतिशय योग्य निरीक्षण केलेले आहे, "प्राथमिक शिक्षणाची प्रगती हा देशाच्या सामान्य, सामाजिक आणि आर्थिक विकासाचा निर्देशांक आहे.

7. Primary education plays an important role in laying the proper foundation of child's cultural, economic intellectual moral physical, social and spiritual development. *मुलांच्या सांस्कृतिक, आर्थिक बौद्धिक नैतिक शारीरिक, सामाजिक आणि आध्यात्मिक विकासाचा योग्य पाया रचण्यात प्राथमिक शिक्षण महत्त्वाची भूमिका बजावते.*

8. Primary education contributes today national development countries which have made proper provision for primary education far ahead than those with inadequate provision of primary education. *प्राथमिक शिक्षणाचे योगदान आज राष्ट्रीय विकासात योगदान देते ज्या देशांनी प्राथमिक शिक्षणाची अपुरी तरतूद असलेल्या देशांपेक्षा प्राथमिक शिक्षणासाठी योग्य तरतूद केली आहे.*

Objectives Universalisation Of Elementary Education--- उद्दिष्टे प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण---

1. To ensure that all 6-14 year children are in classes 1 to 8
सर्व 6-14 वर्षे मुले इयत्ता 1 ते 8 मध्ये आहेत याची खात्री करणे
2. To ensure that all required infrastructure and human resources for providing 8 years of free, compulsory, relevant and quality education are in place . 8 वर्षांचे मोफत, सक्तीचे, संबंधित आणि दर्जेदार शिक्षण देण्यासाठी सर्व आवश्यक पायाभूत सुविधा आणि मानवी संसाधने उपलब्ध आहेत याची खात्री करणे.
3. To ensure that education because a means of the genuine empowerment of the individual to achieve his or her full potential.
असे शिक्षण सुनिश्चित करणे कारण व्यक्तीच्या खऱ्या सक्षमीकरणाचे साधन म्हणजे त्याची पूर्ण क्षमता साध्य करणे.

Objectives universalisation of elementary education---

4. To ensure that the learning process is made locally relevant, child centre, activity based and joyful.

शिकण्याची प्रक्रिया स्थानिक पातळीवर सुसंगत, बाल केंद्रित, कृतीवर आधारित आणि आनंददायी बनवली आहे याची खात्री करणे.

5. To ensure that educational management is decentralized to the community and that the community takes ownership to ensure children's right to education.

शैक्षणिक व्यवस्थापन समाजासाठी विकेंद्रित केले जाईल आणि मुलांचा शिक्षणाचा हक्क सुनिश्चित करण्यासाठी समुदाय मालकी घेतील याची खात्री करणे.

critical appraisal of universalisation of elementary education UEE---

1. Faculty policy of government सरकारचे विद्याशाखा धोरण
2. Political difficulties राजकीय अडचणी
3. Faculty administration of education शिक्षणाचे संकाय प्रशासन
4. Dearth of money पैशाची कमतरता
5. Dearth of teacher शिक्षकांची कमतरता
6. Establishment and social buildings स्थापना आणि सामाजिक इमारती
7. Unsuitable curriculum अनुपयुक्त अभ्यासक्रम
8. Wastage and stagnation अपव्यय आणि स्थिरता
9. National obstacles राष्ट्रीय अडथळे
10. Social evils सामाजिक वाईट गोष्टी
11. Language problem भाषेची समस्या

4.3 District Primary Education programme

4.3 जिल्हा प्राथमिक शिक्षण कार्यक्रम

Salient Features Of Dpep

DPEP ची ठळक वैशिष्ट्ये

- 1.Holistic view *समग्र दृश्य*
- 2.Decentralized planning *विकेंद्रित नियोजन*
- 3.Participatory process *सहभागी प्रक्रिया*
- 4.Equity *न्यायबुद्धी /निः पक्षपात*
- 5.Community ownership *समुदाय मालकी*

District Primary Education Programme

INTRODUCTION

- **Coverage: 275 Districts in 18 States**
- **Objectives:**
 - **Universalisation of Primary Education through**
 - *Universal Access*
 - *Increasing Retention - Reducing dropouts*
 - *Improving Quality through Capacity Building*
- **Financial Allocations :**
 - *Upto Rs. 40 crores per District*
 - *Civil Works : Upto 33.33% of Project cost*
 - *Total civil works cost – 3667 crores (approximately)*

OBJECTIVES OF DPEP डीपीईपीची उद्दिष्टे

- Access to education for children *मुलांसाठी शिक्षणात प्रवेश*
- Components- civil works *घटक - नागरी कामे*
- Implemented formal system of education
• औपचारिक शिक्षण प्रणाली लागू केली
- Special attention *विशेष लक्ष*

SARVA SHIKSHA ABHIYAN

Sarva Shiksha Abhiyan

▶ 3 W's of SSA

- What: Largest ever educational programme launched by GOI
- When: November 2000
- Why: To achieve the goal of universalisation of elementary education (UEE) in a time bound manner.

4.4 SARVA SHIKSHA ABHIYAN—४.४ सर्व शिक्षा अभियान-

Sarva Shiksha Abhiyan is government of India's flagship programme for achievement of universalisation of elementary education in a time bound manner, as mandated by 86th amendment to the constitution of India making free and compulsory education to the children of 6 to 14 years age group fundamental right.

सर्व शिक्षा अभियान हा 6 ते 14 वर्षे वयोगटातील मुलांना मोफत आणि सक्तीचे शिक्षण हा मूलभूत अधिकार म्हणून भारतीय राज्यघटनेतील 86 व्या दुरुस्तीद्वारे अनिवार्य केलेल्या वेळनुसार प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण साध्य करण्यासाठी भारत सरकारचा प्रमुख कार्यक्रम आहे.

BROAD STRATEGIES CENTRAL TO SARVA SHIKSHA ABHIYAN PROGRAMME सर्व शिक्षा अभियान कार्यक्रमासाठी केंद्राची व्यापक कार्यनीती

1. Institutional reforms *संस्थात्मक सुधारणा*
2. Sustainable financing *शाश्वत वित्तपुरवठा*
3. Community ownership *समुदाय मालकी*
4. Institutional capacity building *संस्थात्मक क्षमता निर्माण करणे*
5. Improving mainstream educational administration *मुख्य प्रवाहातील
शैक्षणिक प्रशासन सुधारणे*
6. Community based monitoring with full transparency *संपूर्ण पारदर्शकतेसह
समुदाय आधारित देखरेख*
7. Habitation as a unit of planning *नियोजनाचे एकक म्हणून वस्ती*
8. Accountability to community *समुदायाप्रती जबाबदारी*
9. Priority to education of girls *मुलींच्या शिक्षणाला प्राधान्य*

10. focus on special groups *विशेष गटांवर लक्ष केंद्रित करा*

11. pre project phase *प्रकल्पापूर्वीचा टप्पा*

12. trust on quality *गुणवत्तेवर विश्वास ठेवा*

13. role of teacher *शिक्षकाची भूमिका*

14. district elementary education plan *जिल्हा प्राथमिक शिक्षण योजना*

Main feature of sarva shiksha abhiyan सर्व शिक्षा अभियानाचे मुख्य वैशिष्ट्य

- ❑ Program with clear time frame for universal elementary education
सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षणासाठी स्पष्ट कालावधीसह कार्यक्रम.
- ❑ Response to the demand for quality basic education all over the country *संपूर्ण देशात दर्जेदार मूलभूत शिक्षणाच्या मागणीला प्रतिसाद*
- ❑ An opportunity to promoting social justice through basic
मूलभूत माध्यमातून सामाजिक न्यायाचा प्रचार करण्याची संधी.
- ❑ An expression of political will for universal elementary education across the country *देशभरातील सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षणासाठी राजकीय इच्छाशक्तीची अभिव्यक्ती.*
- ❑ A partnership between the central, state and the local government
❑ केंद्र, राज्य आणि स्थानिक सरकार यांच्यातील भागीदारी.

□ An opportunity for test to develop their own vision of elementary education

प्राथमिक शिक्षणाची स्वतःची दृष्टी विकसित करण्यासाठी चाचणीची संधी

□ An effort at effective involving panchayat raj institution, school management committees, mother teacher association, village and urban slum level education committee, parent teacher's association, tribal autonomous council and other grass root level structure in the management of elementary school

□ *प्राथमिक शाळेच्या व्यवस्थापनात पंचायत राज संस्था, शाळा व्यवस्थापन समित्या, मातृशिक्षक संघटना, गाव आणि शहरी झोपडपट्टी स्तरावरील शिक्षण समिती, पालक शिक्षक संघटना, आदिवासी स्वायत्त परिषद आणि इतर तळागाळातील संरचना यांचा प्रभावीपणे सहभाग घेण्याचा प्रयत्न.*

Aims of sarva shiksha abhiyan **सर्व शिक्षा अभियानाची उद्दिष्टे**

1.To provide useful and elementary education all children in the age group 6 to 14 age

६ ते १४ वयोगटातील सर्व मुलांना उपयुक्त आणि प्राथमिक शिक्षण देणे

2.To bridge social, regional and gender gap with the active participation of community in the management of schools

शाळांच्या व्यवस्थापनामध्ये समुदायाच्या सक्रिय सहभागाने सामाजिक, प्रादेशिक आणि लिंगभेदअंतर कमी करणे.

3.To allow our children to learn about and master their natural environment you order to develop their potential and materially.

आपल्या मुलांना त्यांच्या नैसर्गिक वातावरणाबद्दल जाणून घेण्यासाठी आणि त्यावर प्रभुत्व मिळवण्याची परवानगी देण्यासाठी तुम्ही त्यांची क्षमता आणि भौतिकदृष्ट्या विकसित करण्याचे आदेश देणे.

4.To inculcate value based learning this allow children and opportunity to work for each other's well being rather than to permit mere selfish pursuits.

मूल्याधारित शिक्षणाचा विचार करण्यासाठी हे मुलांना आणि केवळ स्वार्थी गोष्टींना अनुमती देण्याऐवजी एकमेकांच्या कल्याणासाठी काम करण्याची संधी देणे .

5.To realize the importance of early childhood care and education and looks at the 0-14 age continuum

बालसंगोपन आणि शिक्षणाचे महत्त्व लक्षात घेणे आणि 0-14 वयोगटातील सातत्य पाहणे.

Objectives of sarva shiksha abhiyan **सर्व शिक्षा अभियानाची उद्दिष्टे**

All the children in school education guarantee centre,, alternative school, back to school camps by 2003.

शालेय शिक्षण हमी केंद्रातील सर्व मुले, पर्यायी शाळा, 2003 पर्यंत शाळेच्या शिबिरात परत जातील

All children complete five years of primary schooling by 2007

सर्व मुले 2007 पर्यंत प्राथमिक शालेय शिक्षणाची पाच वर्षे पूर्ण करतात

All children complete of the elementary school in by 2010

सर्व मुले 2010 मध्ये प्राथमिक शाळा पूर्ण करतात

□ Focus on elementary education of satisfactory quality with emphasis on education for life

□ जीवनासाठी शिक्षणावर भर देऊन समाधानकारक गुणवत्तेच्या प्राथमिक शिक्षणावर लक्ष केंद्रित करा

□ Bridge all gender and social category gaps at primary stage by 2007 and at elementary education level by 2010

□ 2007 पर्यंत प्राथमिक स्तरावर आणि 2010 पर्यंत प्राथमिक शिक्षण स्तरावर सर्व लिंग आणि सामाजिक श्रेणीतील अंतर भरून काढा

□ Universal retention by 2010 2010 पर्यंत सार्वत्रिक धारणा

Objectives of SSA

- 'Back-to-School' camp.
- Universalization of 'ACCESS'.
- Total involvement of communities'.
- Schooling.
- 8 years of elementary schooling.
- Focus on elementary education.
- Universal retention.

SUGGESTIONS TO IMPROVE/STRENGTHEN OF THE S.S.A

- Must give free books and other incentives to disabled children
- Incentives should give also to all the students
- Mid day meal will be provided to all the students
- Pre service training of the teachers should be changed from time to time
- The govt. should make some appropriate policies to measure the functions of govt.

THANK
YOU! 😊

